

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง สมุนไพรควบคุม (กาวเครือ)

พ.ศ. ๒๕๔๘

โดยที่พิจารณาเห็นว่ากาวเครือเป็นสมุนไพรที่มีค่าต่อการรักษาหรือวิจัย มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ และอาจจะสูญพันธุ์ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองและส่งเสริมการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน มีระบบการจัดเก็บข้อมูล และมีการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเหมาะสม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๘ ประกอบกับมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้กาวเครือเป็นสมุนไพรควบคุม

ข้อ ๒ กาวเครือตามข้อ ๑ ได้แก่

(๑) กาวเครือขาว ตามชื่อพฤกษศาสตร์ว่า *Pueraria candollei* Graham & Benth. var. *mirifica* (Airy Shaw et Suvatabhandhu) Niyomdham และ *Pueraria candollei* Graham & Benth. var. *candollei* วงศ์ Leguminosae อนุวงศ์ Papilionoideae

(๒) กาวเครือแดง ตามชื่อพฤกษศาสตร์ว่า *Butea superba* Roxb. วงศ์ Leguminosae อนุวงศ์ Papilionoideae

(๓) กาวเครือดำ ตามชื่อพฤกษศาสตร์ว่า *Mucuna macrocarpa* Wall. วงศ์ Leguminosae อนุวงศ์ Papilionoideae

กาวเครือตามวรรคหนึ่ง ให้หมายถึงกาวเครือที่เรียกชื่อตามชื่อท้องถิ่นต่าง ๆ เช่น เครือเขาปู่ ตาลานเครือ จานเครือ ดานจอมทอง ทองเครือ ฟ้าทะภู โพนมือ เกาฮ่อม เบ็งเก้ มะบ้าแมง ขางคำ สะบ้าลิง สะบ้าลิงคำ หมักบ้าลิ้มคำ แสนเฮาห้อม เป็นต้น และให้หมายความรวมถึง หัว รากใต้ดิน หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของกาวเครือด้วย แต่ไม่รวมถึงกาวเครือที่ประกอบเป็นตำรับยาแล้ว

ข้อ ๓ ผู้ครอบครอง ใช้ประโยชน์ ดูแล เก็บรักษาหรือขนย้ายกาวเครือที่มีแหล่งที่มาตามธรรมชาติเกินกว่าจำนวนหรือปริมาณดังต่อไปนี้ ให้แจ้งแก่นายทะเบียน

(๑) ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม ผู้ประกอบโรคศิลปะ สาขากาพย์แผนไทย ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากาพย์แผนไทยประยุกต์ และหมอพื้นบ้าน จำนวนหรือปริมาณเกิน ๑๒ กิโลกรัมน้ำหนักแห้ง หรือเกิน ๑๒๐ กิโลกรัมน้ำหนักสดสำหรับ กวาวเครือขาว จำนวนหรือปริมาณเกิน ๘ กิโลกรัมน้ำหนักแห้ง หรือเกิน ๘๐ กิโลกรัมน้ำหนักสดสำหรับ กวาวเครือแดง และจำนวนหรือปริมาณเกิน ๔ กิโลกรัมน้ำหนักแห้ง หรือเกิน ๔๐ กิโลกรัมน้ำหนักสด สำหรับกวาวเครือดำ

(๒) หน่วยงาน สถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัยทั้งของรัฐและเอกชน จำนวนหรือปริมาณ เกิน ๒๔ กิโลกรัมน้ำหนักแห้ง หรือเกิน ๒๔๐ กิโลกรัมน้ำหนักสดสำหรับกวาวเครือขาว จำนวน หรือปริมาณเกิน ๑๖ กิโลกรัมน้ำหนักแห้ง หรือเกิน ๑๖๐ กิโลกรัมน้ำหนักสดสำหรับกวาวเครือแดง และจำนวนหรือปริมาณเกิน ๘ กิโลกรัมน้ำหนักแห้ง หรือเกิน ๘๐ กิโลกรัมน้ำหนักสดสำหรับ กวาวเครือดำ

(๓) โรงงานอุตสาหกรรม สถานที่ส่งออกหรือนำเข้ากวาวเครือ จำนวนหรือปริมาณ เกิน ๑๒๐ กิโลกรัมน้ำหนักแห้ง หรือเกิน ๑,๒๐๐ กิโลกรัมน้ำหนักสดสำหรับกวาวเครือขาว จำนวน หรือปริมาณเกิน ๘๐ กิโลกรัมน้ำหนักแห้ง หรือเกิน ๘๐๐ กิโลกรัมน้ำหนักสดสำหรับกวาวเครือแดง และจำนวนหรือปริมาณเกิน ๔๐ กิโลกรัมน้ำหนักแห้ง หรือเกิน ๔๐๐ กิโลกรัมน้ำหนักสดสำหรับ กวาวเครือดำ

(๔) เกษตรกรและประชาชนทั่วไป จำนวนหรือปริมาณเกิน ๖ กิโลกรัมน้ำหนักแห้ง หรือเกิน ๖๐ กิโลกรัมน้ำหนักสดสำหรับกวาวเครือขาว จำนวนหรือปริมาณเกิน ๔ กิโลกรัมน้ำหนักแห้ง หรือเกิน ๔๐ กิโลกรัมน้ำหนักสดสำหรับกวาวเครือแดง และจำนวนหรือปริมาณเกิน ๒ กิโลกรัมน้ำหนักแห้ง หรือเกิน ๒๐ กิโลกรัมน้ำหนักสดสำหรับกวาวเครือดำ

ข้อ ๔ ผู้ครอบครอง ไร่ประโยชน์ ดูแล เก็บรักษาหรือขนย้ายกวาวเครือที่มีแหล่งที่มา จากการเพาะปลูก จำนวนหรือปริมาณเกิน ๑,๒๐๐ กิโลกรัมน้ำหนักแห้ง หรือเกิน ๑๒,๐๐๐ กิโลกรัม น้ำหนักสดสำหรับกวาวเครือขาว จำนวนหรือปริมาณเกิน ๘๐๐ กิโลกรัมน้ำหนักแห้ง หรือเกิน ๘,๐๐๐ กิโลกรัมน้ำหนักสดสำหรับกวาวเครือแดง และจำนวนหรือปริมาณเกิน ๔๐๐ กิโลกรัมน้ำหนักแห้ง หรือเกิน ๔,๐๐๐ กิโลกรัมน้ำหนักสดสำหรับกวาวเครือดำ ให้แจ้งแก่นายทะเบียน

ข้อ ๕ ผู้ปลูกกวาวเครือเพื่อการศึกษาวิจัยหรือส่งออก การจำหน่ายหรือแปรรูปเพื่อการค้า ให้แจ้งเนื้อที่ บริเวณ และปริมาณการปลูก พร้อมด้วยหลักฐานแก่นายทะเบียน

ข้อ ๖ การแจ้งตามข้อ ๓ ข้อ ๔ และข้อ ๕ ให้แจ้งแก่นายทะเบียนภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ พร้อมด้วยหลักฐานตามแบบที่คณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยกำหนด ในกรุงเทพมหานคร ให้แจ้งแก่นายทะเบียนกลาง ณ กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ในจังหวัดอื่น ให้แจ้งแก่นายทะเบียนจังหวัด ณ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ในเขตท้องที่

ให้นายทะเบียนออกใบรับแจ้งแก่ผู้แจ้ง

ข้อ ๗ ให้นำความในข้อ ๓ ข้อ ๔ ข้อ ๕ และข้อ ๖ มาบังคับใช้กับผู้มีกาวเครือไว้ในครอบครอง เกินกว่าจำนวนหรือปริมาณที่กำหนดก่อนวันที่ประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๘ ภายหลังการแจ้ง ให้ผู้ได้ใบรับแจ้งปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) แสดงใบรับแจ้งไว้ในที่เปิดเผย

(๒) จัดทำบัญชีแสดงรายละเอียดของจำนวนหรือปริมาณการครอบครอง การใช้ประโยชน์ การดูแล การเก็บรักษา หรือการขนย้าย รวมตลอดถึงกรณีมีการเปลี่ยนแปลงและรายงานจำนวนหรือปริมาณข้างต้นตามแบบที่คณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยกำหนด ต่อนายทะเบียนภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน

(๓) ให้ปิดป้ายแสดงสถานที่เพาะปลูกอย่างชัดเจน

(๔) รายงานอื่น ๆ ตามที่นายทะเบียนเห็นสมควรโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

ข้อ ๙ การศึกษาวิจัยกาวเครือที่มีแหล่งที่มาตามธรรมชาติ ต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) แสดงหนังสือรับแจ้ง (ถ้ามี)

(๒) แสดงใบอนุญาตให้ศึกษาวิจัยกาวเครือ

(๓) จัดทำแผนดำเนินการปลูกทดแทน ณ แหล่งที่เป็นถิ่นกำเนิดของกาวเครืออย่างน้อย เท่าปริมาณที่นำไปใช้ พร้อมรายงานผลการดำเนินการต่อนายทะเบียน ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน

(๔) ส่งโครงการวิจัยที่มีเนื้อหาสาระสำคัญครบถ้วนตามแบบที่นายทะเบียนกลางกำหนด

(๕) ส่งสำเนาข้อตกลงการแบ่งปันผลประโยชน์ให้แก่ชุมชนที่เป็นถิ่นกำเนิดของกาวเครือ

(๖) ส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ณ สำนักงานนายทะเบียนกลางหรือสำนักงานนายทะเบียน จังหวัดในเขตท้องที่

ข้อ ๑๐ การศึกษาวิจัยกาวเครือที่มีแหล่งที่มาจากการเพาะปลูก ต้องปฏิบัติตามข้อ ๙ (๑) (๒) (๔) และ (๖)

ในกรณีที่เพาะปลูกในที่สาธารณะประโยชน์ให้มีสำเนาข้อตกลงการแบ่งปันผลประโยชน์
ให้แก่ชุมชนที่เป็นผู้รับผิดชอบดูแลที่สาธารณะประโยชน์นั้น

ข้อ ๑๑ การส่งออกกวาวเครือเพื่อการค้าและที่มีไซ้เพื่อการค้า การจำหน่ายหรือแปรรูป
กวาวเครือเพื่อการค้า ที่มีแหล่งที่มาตามธรรมชาติ ต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) แสดงหนังสือรับแจ้ง (ถ้ามี)

(๒) แสดงใบอนุญาตให้ส่งออกกวาวเครือเพื่อการค้าและที่มีไซ้เพื่อการค้า การจำหน่ายหรือแปรรูป
กวาวเครือเพื่อการค้า

(๓) จัดทำแผนดำเนินการปลูกทดแทน ณ แหล่งที่เป็นดินกำเนิดของกวาวเครืออย่างน้อย
เท่าปริมาณที่ส่งออกเพื่อการค้าและที่มีไซ้เพื่อการค้า การจำหน่ายหรือแปรรูปเพื่อการค้า พร้อมรายงานผล
การดำเนินการต่อนายทะเบียน ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน

(๔) ระบุปริมาณการส่งออกเพื่อการค้าและที่มีไซ้เพื่อการค้า การจำหน่ายหรือแปรรูปเพื่อการค้า

(๕) ระบุชนิดและส่วนของกวาวเครือ เช่น สารสกัด เนื้อเยื่อ หัวสดหรือตากแห้ง เป็นต้น

(๖) ระบุสถานที่ประกอบกิจการ หรือสถานที่ที่ส่งออกเพื่อการค้าและที่มีไซ้เพื่อการค้า
การจำหน่ายหรือแปรรูปเพื่อการค้า

ข้อ ๑๒ การส่งออกกวาวเครือเพื่อการค้าและที่มีไซ้เพื่อการค้า การจำหน่ายหรือแปรรูป
กวาวเครือเพื่อการค้า ที่มีแหล่งที่มาจากการเพาะปลูก ต้องปฏิบัติตามข้อ ๑๑ (๑) (๒) (๔) (๕) และ (๖)

ข้อ ๑๓ ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๕

พินิจ จารุสมบัติ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริม

ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

เรื่อง การกำหนดแบบแจ้งและบัญชีแสดงรายละเอียด

ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง สมุนไพรควบคุม (กาวเครือ) พ.ศ. ๒๕๔๕
ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒

โดยที่ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง สมุนไพรควบคุม (กาวเครือ) พ.ศ. ๒๕๔๕
ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒
ได้กำหนดให้คณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย มีอำนาจกำหนดแบบ
แจ้งและบัญชีแสดงรายละเอียด ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง สมุนไพรควบคุม (กาวเครือ)
พ.ศ. ๒๕๔๕

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๖ และข้อ ๘ (๒) ของประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง
สมุนไพรควบคุม (กาวเครือ) พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญา
การแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัด
สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
คณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยฉบับนี้
ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ แบบแจ้งการครอบครอง ใช้ประโยชน์ ดูแล เก็บรักษา หรือขนย้ายกาวเครือ
ให้เป็นไปตามแบบ ภ.ท. ๓ ท้ายประกาศนี้

ข้อ ๓ แบบแจ้งการปลูกกาวเครือเพื่อการศึกษาวิจัย หรือส่งออก การจำหน่าย หรือแปรรูป
เพื่อการค้า ให้เป็นไปตามแบบ ภ.ท. ๔ ท้ายประกาศนี้

ข้อ ๔ บัญชีแสดงรายละเอียด จำนวนหรือปริมาณการครอบครอง การใช้ประโยชน์ การดูแล การเก็บรักษาหรือการขนย้ายกวางเครือ ให้เป็นไปตามแบบ ภ.ท. ๕ ทำประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

ปราชญ์ บุญวงศ์วิโรจน์

ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ประธานคณะกรรมการคุ้มครอง

และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

แบบ ภ.ท. ๓

สำหรับเจ้าหน้าที่

เลขรับที่

วันที่

ลงชื่อ ผู้รับแบบแจ้ง

แบบแจ้งการครอบครอง ใช้ประโยชน์ ดุแล เก็บรักษา หรือขนย้าย
กวางเครือ

เขียนที่

.....

.....

วันที่ เดือน พ.ศ.

๑. รายละเอียดเกี่ยวกับผู้แจ้ง

๑.๑ ข้าพเจ้า

☐ นาย/นาง/นางสาว อายุ ปี สัญชาติ

เลขที่ หมู่ที่ ตรอก/ซอย ถนน ตำบล/แขวง

อำเภอ/เขต จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โดย

..... ผู้รับมอบอำนาจ ปรากฏตามหนังสือมอบอำนาจ ลงวันที่

..... เดือน พ.ศ. โทรศัพท์ โทรสาร จดหมาย

อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)

☐ (ชื่อนิติบุคคล) ซึ่งจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล

ณ มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่เลขที่ หมู่ที่ ตรอก/ซอย

..... ถนน ตำบล / แขวง อำเภอ / เขต

..... จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โดย

..... ผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคล ปรากฏตามหนังสือรับรองของสำนักงาน

ทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท ลงวันที่ เดือน พ.ศ. ได้มอบอำนาจให้

..... ผู้รับมอบอำนาจ ปรากฏตามหนังสือมอบอำนาจ ลงวันที่ เดือน

..... พ.ศ. โทรศัพท์ โทรสาร จดหมาย

อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)

☐ (ชื่อหน่วยงาน/สถาบันการศึกษา

สถาบันวิจัย) ตั้งอยู่เลขที่ หมู่ที่ ตรอก/ซอย ถนน

ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด รหัสไปรษณีย์

..... โดย ผู้รับมอบอำนาจ ปรากฏตามหนังสือ